

Zadanie 1.

Wykorzystujemy nierówność $\frac{1}{k^2} < \frac{1}{k^2-1} = \frac{1}{(k-1)(k+1)}$ i równość $\frac{1}{(k-1)(k+1)} = \frac{1}{k-1} - \frac{1}{k+1}$ dla $k > 1$ i otrzymujemy sumę teleskopową. Składnik $\frac{1}{1}$ zostawiamy.

Zadanie 2.

Wykorzystujemy równość $\frac{1}{n(n+3)} = \frac{1}{3} \cdot \left(\frac{1}{n} - \frac{1}{n+3}\right)$ i mamy sumę teleskopową.

Zadanie 3.

Wykorzystujemy wzór skróconego mnożenia $\frac{1}{a+b} = \frac{a^2-b^2}{a-b}$ i mamy sumę teleskopową.

Zadanie 4.

Wykorzystujemy równość $\frac{1}{n^2+3n+2} = \frac{1}{(n+1)(n+2)} = \frac{1}{n+1} - \frac{1}{n+2}$ i mamy sumę teleskopową.

Zadanie 5.

Wykorzystujemy definiującą liczby Fibonacciego równość $F_{k+1} = F_k + F_{k-1}$ i mamy:

$$\sum_{k=1}^n \frac{1}{F_{k-1}F_{k+1}} = \sum_{k=1}^n \frac{1}{F_{k-1} \cdot (F_{k-1} + F_k)} = \sum_{k=1}^n \frac{\frac{1}{F_k}}{F_{k-1}} - \frac{\frac{1}{F_k}}{F_{k+1}} = \sum_{k=1}^n \frac{1}{F_{k-1}F_k} - \frac{1}{F_kF_{k+1}}$$

Mamy sumę teleskopową:

$$\frac{1}{F_0F_1} - \frac{1}{F_1F_2} + \frac{1}{F_1F_2} - \frac{1}{F_2F_3} + \dots + \frac{1}{F_{n-1}F_n} - \frac{1}{F_nF_{n+1}},$$

z której zostanie po skróceniu

$$\frac{1}{F_0F_1} - \frac{1}{F_nF_{n+1}} = 1 - \frac{1}{F_nF_{n+1}} < 1$$

Zadanie 6.

Wykorzystujemy równość $\left(1 - \frac{1}{n^2}\right) = \frac{n^2-1}{n^2} = \frac{n-1}{n} \cdot \frac{n+1}{n}$ i mamy iloczyn teleskopowy.

Zadanie 7.

Wykorzystujemy równość $\frac{1}{k(k+2)} = \frac{1}{2} \left(\frac{1}{k} - \frac{1}{k+2}\right)$ i mamy sumę teleskopową.

Zadanie 8.

Wykorzystujemy równość $\frac{2k+1}{k^2(k+1)^2} = \frac{1}{k^2} - \frac{1}{(k+1)^2}$ i mamy sumę teleskopową.

Zadanie 9.

Wykorzystujemy równość $\frac{k}{(k+1)!} = \frac{k+1}{(k+1)!} - \frac{k+2}{(k+2)!}$ i mamy sumę teleskopową.

Zadanie 10.

Niech rozpatrywana suma będzie równa s . Pomnóżmy rozpatrywaną sumę przez $2 - 2 \cos x$. Otrzymamy wtedy ciąg przekształceń:

$$s(2 - 2 \cos x) = \sum_{k=0}^n \cos(kx) \cdot (2 - 2 \cos x) = \left(2 \sum_{k=0}^n \cos(kx)\right) - \sum_{k=0}^n 2 \cos x \cos(kx)$$

Ze wzoru na iloczyn cosinusów $2 \cos \alpha \cos \beta = \cos(\alpha + \beta) + \cos(\alpha - \beta)$ mamy dalej:

$$\left(2 \sum_{k=0}^n \cos(kx)\right) - \sum_{k=0}^n 2 \cos x \cos(kx) = 2s - \sum_{k=0}^n (\cos(k+1)x + \cos(k-1)x) =$$

$$= 2s - ((\cos x + \cos(-x)) + (\cos 2x + \cos 0) + \dots + (\cos nx + \cos(n-2)x) + (\cos(n+1)x + \cos(n-1)x))$$

Zauważmy, że składniki $\cos x, \cos 2x, \dots, \cos(n-1)x$ występują w tej sumie dokładnie po dwa razy, a $\cos 0$ i $\cos nx$ dokładnie jeden raz, zatem możemy odjąć sztucznie $\cos 0$ i $\cos nx$ i zostanie nam $2s$:

$$2s - (\cos(-x) - \cos 0 - \cos nx + \cos(n+1)x + 2s) = -\cos(-x) + \cos 0 + \cos nx - \cos(n+1)x$$

Zatem otrzymujemy równość

$$s(2 - 2 \cos x) = -\cos(-x) + \cos 0 + \cos nx - \cos(n+1)x,$$

więc po przekształceniach mamy

$$s = \frac{-\cos(-x) + \cos 0 + \cos nx - \cos(n+1)x}{2 - 2 \cos x}$$

Zadanie 11.

Wykorzystujemy równość $\left(1 + \frac{1}{2^{2^k}}\right) = \frac{2^{2^k} + 1}{2^{2^k}}$ i wzór skróconego mnożenia na sumę kwadratów. Pomnóżmy ten iloczyn przez $\frac{2-1}{1} = 1$

$$\frac{2-1}{1} \cdot \frac{2^{2^0} + 1}{2^{2^0}} \cdot \frac{2^{2^1} + 1}{2^{2^1}} \cdot \dots \cdot \frac{2^{2^n} + 1}{2^{2^n}}$$

Dalej wielokrotnie wykorzystując równość $\frac{2^{2^k} - 1}{2^{2^k - 1}} \cdot \frac{2^{2^k} + 1}{2^{2^k}} = \frac{2^{2^{k+1}} - 1}{2^{2^{k+1} - 1}}$ mamy:

$$\begin{aligned} \frac{2-1}{1} \cdot \frac{2^{2^0} + 1}{2^{2^0}} \cdot \frac{2^{2^1} + 1}{2^{2^1}} \cdot \dots \cdot \frac{2^{2^n} + 1}{2^{2^n}} &= \frac{2^{2^1} - 1}{2^{2^1 - 1}} \cdot \frac{2^{2^1} + 1}{2^{2^1}} \cdot \dots \cdot \frac{2^{2^n} + 1}{2^{2^n}} = \frac{2^{2^2} - 1}{2^{2^2 - 1}} \cdot \frac{2^{2^2} + 1}{2^{2^2}} \cdot \dots \cdot \frac{2^{2^n} + 1}{2^{2^n}} = \\ &= \frac{2^{2^{n+1}} - 1}{2^{2^{n+1}}} \end{aligned}$$

Zadanie 12.

Przed pomnożeniem sumy przez $\sin(1^\circ)$ poprzekształcimy ją. Wiemy, że $\cos x = -\cos(180^\circ - x)$, zatem

$$\begin{aligned} \sum_{k=0}^{180} k \cos(k^\circ) &= \sum_{k=0}^{89} k \cos(k^\circ) + 90 \cdot \cos(90^\circ) + \sum_{k=91}^{180} k \cos(k^\circ) = \sum_{k=0}^{89} k \cos(k^\circ) + 0 + \sum_{k=0}^{89} (180 - k) \cos(180^\circ - k^\circ) = \\ &= \sum_{k=0}^{89} k \cos(k^\circ) + \sum_{k=0}^{89} (180 - k) \cos(180^\circ - k^\circ) = \sum_{k=0}^{89} k \cos(k^\circ) - \sum_{k=0}^{89} (180 - k) \cos(k^\circ) = \sum_{k=0}^{89} (2k - 180) \cos(k^\circ) \end{aligned}$$

Wykorzystajmy własność $\cos x = \sin(90^\circ - x)$:

$$\sum_{k=0}^{89} (2k - 180) \cos(k^\circ) = \sum_{k=0}^{89} (2k - 180) \sin(90^\circ - k^\circ) = -2 \sum_{k=0}^{89} (90 - k) \sin(90^\circ - k^\circ)$$

Przeindeksujmy $90 - k$ na l , będziemy mieli

$$-2 \sum_{l=1}^{90} l \sin(l^\circ)$$

Pomnóżmy przez $\sin(1^\circ)$ i wykorzystajmy wzór $2 \sin \alpha \sin \beta = \cos(\alpha - \beta) - \cos(\alpha + \beta)$:

$$-2 \sum_{l=1}^{90} l \sin(l^\circ) \sin(1^\circ) = - \sum_{l=1}^{90} (l \cos((l-1)^\circ) - l \cos((l+1)^\circ)) = \sum_{l=1}^{90} (l \cos((l+1)^\circ) - l \cos((l-1)^\circ))$$

Mamy sumę teleskopową:

$$\sum_{l=1}^{90} (l \cos((l+1)^\circ) - l \cos((l-1)^\circ)) = 1 \cos 2^\circ - 1 \cos 0^\circ + 2 \cos 3^\circ - 2 \cos 1^\circ + 3 \cos 4^\circ - 3 \cos 2^\circ + \dots + 90 \cos 91^\circ - 90 \cos 89^\circ$$

Wyznaczmy czynniki stojące przy liczbach $\cos 2^\circ, \cos 3^\circ, \dots, \cos 89^\circ$. Każda z tych liczb występuje z pewnym czynnikiem w tej sumie dokładnie dwa razy. Raz jako $l \cos((l+1)^\circ)$, a raz jako $-l \cos((l-1)^\circ)$, zatem czynnik stojący przy każdej z tych liczb to $(l-1) - (l+1) = -2$. Możemy więc zapisać:

$$\sum_{l=1}^{90} (l \cos((l+1)^\circ) - l \cos((l-1)^\circ)) = -\cos 0^\circ - 2 \cos 1^\circ + \left(\sum_{l=2}^{89} -2 \cos(l^\circ) \right) + 89 \cos 90^\circ + 90 \cos 91^\circ =$$

Wrzucimy $-2 \cos 1^\circ$ pod sumę i zrobimy to samo z $-2 \cos 0^\circ$, sztucznie dodając $\cos 0^\circ$.

$$= \left(\sum_{l=0}^{89} -2 \cos(l^\circ) \right) + \cos 0^\circ + 90 \cos 91^\circ = \left(\sum_{l=0}^{89} -2 \cos(l^\circ) \right) + 1 + 90 \cos 91^\circ$$

Z zadania 10. wiemy, że $\sum_{k=0}^n \cos(kx) = \frac{-\cos(-x) + \cos 0 + \cos nx - \cos(n+1)x}{2-2\cos x}$, zatem

$$-2 \left(\sum_{l=0}^{89} \cos(l^\circ) \right) + 1 + 90 \cos 91^\circ = \frac{-\cos(-1^\circ) + \cos 0 + \cos 89^\circ - \cos 90^\circ}{\cos 1^\circ - 1} + 1 + 90 \cos 91^\circ$$

Pomnożyliśmy sumę przez $\sin 1^\circ$, zatem powyższy wynik musimy podzielić

$$\sum_{k=0}^{180} k \cos(k^\circ) = \frac{-\cos(-1^\circ) + \cos 0 + \cos 89^\circ - \cos 90^\circ}{(\cos 1^\circ - 1)(\sin 1^\circ)} + \frac{1}{\sin 1^\circ} - 90 = \frac{\cos 89^\circ}{(\cos 1^\circ - 1)(\sin 1^\circ)} - 90$$

Zadanie 13.

Niech różnicą tego ciągu arytmetycznego będzie d . Wykorzystujemy równość $\frac{1}{a_{k-1}a_k a_{k+1}} = \frac{1}{a_k} \cdot \left(\frac{1}{a_{k-1}} - \frac{1}{a_{k+1}} \right) = \frac{1}{2da_{k-1}a_k} - \frac{1}{2da_k a_{k+1}}$ i mamy sumę teleskopową.

Bartosz Chomiński